

**JORNADA SOBRE LA REFORMA
DEL SECTOR ELÈCTRIC:
Proposta de Reial decret de
retribució de l'activitat de transport**

COMISSIÓ D'ENERGIA

14 de novembre de 2013

1. Antecedents

- **La Llei 54/1997, de 27 de novembre, del Sector Elèctric**, estableix que el transport d'energia elèctrica té caràcter d'activitat regulada i que el seu règim econòmic ha de desplegar-se reglamentàriament.
- **El Reial decret 2819/1998, de 23 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport i distribució d'energia elèctrica**, va establir el règim econòmic, que actualment continua sent aplicable a les instal·lacions posades en servei fins el 31 de desembre de 2007.
 - Per a les instal·lacions posades en servei abans de 1998 es va partir d'una quantitat fixa que s'ha anat actualitzant anualment en funció de l'IPC.
 - Per les instal·lacions posades en servei entre 1998 i 2007, es calcula el valor de la inversió, aplicant a les instal·lacions en servei uns valors unitaris aprovats per ordre ministerial i es determina un valor de la retribució per a l'any següent que s'actualitza en funció del l'IPC.

1. Antecedents

- **El Reial decret 325/2008, de 29 de febrer**, estableix la retribució de l'activitat de transport d'energia elèctrica per instal·lacions posades en servei a partir de l'1 de gener de 2008.
- Aquest règim retributiu es va modificar pel **Reial decret llei 13/2012, de 30 de març**, pel qual es transposen varies directives en matèria de mercats interiors (entre ells el de l'electricitat) i pel qual s'adopten mesures per la correcció de les desviacions per desajustos entre els costos i es ingressos del sector elèctric, preveu:
 - Que amb efectes en la retribució a percebre des de l'1 de gener de l'any 2012, la meritació i el cobrament de la retribució generada per instal·lacions de transport posades en servei l'any n s'inicia a partir de l'1 de gener de l'any n+2.
 - Que el MINETUR elevarà al Govern una proposta de Reial decret que vinculi la retribució per inversió als actius de transport en servei no amortitzats.

1. Antecedents

- Posteriorment, **el Reial decret llei 20/2012, de 13 de juliol**, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària i de foment de la competitivitat, va establir com a criteri que la retribució en concepte d'inversió es fa per als actius en servei no amortitzats, prenent com a base per a la seva retribució financera el valor net d'aquests.
- Finalment l'aprovació del **Reial decret llei 9/2013, de 12 de juliol**, pel qual s'adopten mesures urgents per garantir l'estabilitat financera del sistema elèctric:
 - Ha introduït un nou principi retributiu, al referenciar la taxa de retribució al rendiment de les obligacions de l'Estat a 10 anys.
 - Ha establert una metodologia de retribució transitòria fins a l'aprovació del present Reial decret.
 - Les retribucions calculades amb aquesta metodologia transitòria tindran caràcter definitiu.
 - Aquesta metodologia s'aplicarà fins a l'inici del primer període regulador a l'empara del futur Reial decret.

2. Objectius

Els objectius perseguits per la Proposta de Reial Decret són:

- 1 Establir una formulació per a retribuir els actius de transport amb una única metodologia, amb independència de la data de posada en servei de l'actiu.
- 2 Establir una metodologia que contempli tots els principis retributius legals introduïts en l'activitat de transport d'energia elèctrica.
- 3 Establir eines que introdueixin eficiència tant en la construcció de les infraestructures, com en l'operació i manteniment de les xarxes.
- 4 Introduir criteris destinats al control del volum d'inversió per tal d'aconseguir la sostenibilitat econòmica del sistema elèctric.
- 5 Introduir mecanismes que evitin la introducció de costos en el sistema elèctric derivats de la normativa de caràcter no bàsic (de caràcter autonòmic o local).

3.1. Criteris generals de retribució

- S'estableix una única metodologia de retribució per a tots els actius de transport que:
 - Estiguin en servei a la data d'entrada en vigor de la norma, i
 - Es posin en servei en una data posterior, i addicionalment si es tracta d'instal·lacions de transport secundari, que comptin amb l'informe favorable del MINETUR.
- Estableix un període regulatori de 6 anys enlloc de 4 anys.
- La meritació de la retribució generada per instal·lacions de transport posades en servei l'any "n" s'inicia a partir de l'1 de gener de l'any "n+2", tal com ja preveu el Reial decret-llei 13/2012.
- La liquidació i cobrament de les retribucions de totes les instal·lacions passa a estar sotmeses al que estableix el Reial decret 2017/1997.
 - Comporta la desaparició de l'avançament de les liquidacions corresponents a retribucions a compte, prevista en el Reial decret 325/2008.

3.2. Limitacions en el disseny

- La planificació elèctrica està sotmesa al principi de mínim cost per al conjunt del sistema i té caràcter vinculant, amb les característiques tècniques que estableix.
- En aplicació d'aquest precepte s'estableixen les següents limitacions en el disseny d'instal·lacions, per tal que la inversió associada pugui anar a càrrec del sistema elèctric:
 - Les línies de la xarxa de transport que s'ubiquin en zones no urbanes només podran ser retribuïdes com a soterrades si figuren amb aquestes característiques a la planificació vigent.
 - Les subestacions només podran ser retribuïdes com a blindades si figuren amb aquestes característiques a la planificació vigent.
 - Només podran ser retribuïdes com a màxim un nombre de posicions de reserva equivalent al d'un carrer en una subestació amb igual configuració.
- Els sobre costos originats per normativa autonòmica o local que comportin l'aplicació de criteris de disseny addicionals als fixats per la normativa bàsica de l'Estat, no seran retribuïts a càrrec del sistema elèctric.
 - La transportista podrà establir convenis o altres mecanismes amb les CA o entitats responsables per cobrir el sobre cost.

3.3. Retribució de l'activitat de transport i d'instal·lacions

- **La retribució de l'activitat de transport l'any “n”** es concreta com la suma de la retribució associada a cadascuna de les instal·lacions de la seva titularitat que estaven en servei l'any “n-2”, més un incentiu associat al grau de disponibilitat del conjunt d'instal·lacions de la transportista l'any “n-2”.
- **La retribució de cadascuna de les instal·lacions** es determina com la suma de **retribucions per la inversió, per l'operació i el manteniment** de la instal·lació.
 - **La retribució de la inversió** es desglossa en un terme que retribueix l'amortització de l'any i l'altre terme és la retribució financera del valor net de l'actiu corresponent a l'any “n-2”.
 - **La retribució pels conceptes d'operació i manteniment de l'any “n” com a conseqüència d'haver estat en servei l'any “n-2”**, és el resultat d'aplicar els valors unitaris d'operació i manteniment a cadascun dels actius en servei.
 - La concreció dels valors unitaris es farà mitjançant una Ordre Ministerial.

3.3. Retribució de l'activitat de transport i d'instal·lacions

☛ La retribució dels actius ha canviat de forma substancial:

- Pel que fa al **terme d'amortització de l'actiu**:
 - S'elimina l'actualització de l'amortització de la instal·lació, que s'aplicava a les instal·lacions posades en servei a partir de l'1 de gener de 2008.
 - La Vida Útil regulatòria continua sent amb caràcter general de 40 anys, però no es concreta quina és la dels centres de control i centres de dispatxing, fins ara fixada en 14 anys.
- Pel que fa al **terme de retribució financera**:
 - Es calcula com la mitjana dels 24 mesos previs al mes de juny de l'any anterior al d'inici del període regulador del rendiment de les obligacions de l'Estat a 10 anys en el mercat secundari incrementat amb 200 punts bàsics.
 - Anteriorment:
 - » Per a les instal·lacions posades en servei a partir de l'1 de gener de 2008, d'acord amb el Reial decret 325/2008, la tasa de retribució es calculava com el rendiment de les obligacions de l'Estat a 10 anys incrementat en 375 punts bàsics i es mantenia durant tota la vida útil de la instal·lació.
 - » Posteriorment, de conformitat amb el Reial decret-llei 9/2013, la tasa de retribució actualment es calcula com la mitjana del rendiment de les obligacions de l'Estat a deu anys en el mercat secundari dels tres mesos anteriors, i amb un diferencial de rendiment de 100 punts bàsics des del 14 de juliol al 31 de desembre de 2013, i a partir de l'1 de gener de 2014 prendrà un valor de 200 punts bàsics.

3.4. Extensió de la vida útil d'instal·lacions en servei

- **Transcorreguda la vida útil d'una instal·lació, si aquesta continua en servei, aleshores es retribuirà de la forma següent:**
 - Es continua no retribuïnt per inversió en l'actiu (per amortització i per retribució financera).
 - Es retribueix pels conceptes d'operació i manteniment, aplicant els valors unitaris corresponents, incrementats en un 10%.
- **Redueix l'incentiu econòmic a estendre la vida útil d'instal·lacions:**
 - **Envers instal·lacions amb APS anterior a 1 de gener de 2008:**
 - El mètode de retribució no estava basat en valors nets.
 - L'aplicació del nou mètode comportarà una reducció de la retribució d'aquests actius, atès que la vida útil regulatòria remanent mitjana és de 10 anys.
 - **Envers instal·lacions amb APS a partir de l'1 de gener de 2008:**
 - No es retribueix per inversió en l'actiu.
 - Es retribueix amb el 50% de la suma de la retribució per amortització i la retribució financera de l'últim exercici, actualitzada anualment amb la tasa d'actualització.

3.5. Valor d'inversió reconeguda a instal·lacions en servei

- **Determinació del Valor de la Inversió reconegut als efectes de determinar la retribució per actius:**
 - El valor reconegut de la inversió l'any “n” per inversions posades en servei l'any “n-2” es la suma de les inversions reconegudes afectada per un coeficient que reflexa el grau de finançament o cessió per tercers, i les subvencions rebudes.
 - Per poder determinar el valor reconegut d'una inversió cal efectuar uns ajustos:
 - Els actius que han estat construïts o finançats per tercers (consumidors o generadors) i que han estat cedits a la transportista tindran un valor d'inversió nul a efectes de retribució d'actius.
 - El valor d'inversió real associat a un actiu es calcula descomptant:
 - » Els impostos indirectes dels que la normativa fiscal estableixi la seva exempció o devolució.
 - » Les subvencions i altres ajuts públics (al Reial decret 325/2008 fixava que només calia descomptar el 90% de l'import de l'ajut si era de la UE).

3.5. Valor d'inversió reconeguda a instal·lacions en servei

- **Valor d'inversió reconegut d'una instal·lació posada en servei l'any n-2:**
 - **Per a inversions no singulars:** El valor reconegut d'una inversió es calcula com la suma del valor real de la inversió realitzada, degudament auditada, més el 50% de la diferència entre el resultat de l'aplicació dels valors unitaris i el valor de la inversió real.
 - Si la diferència és negativa aleshores la transportista haurà d'aportar una auditoria tècnica que justifiqui els majors costos.
 - Si la diferència és positiva aleshores el valor reconegut de la inversió es podrà incrementar fins a un màxim d'un 5% respecte el seu valor real.
 - **Per a inversions singulars:** el valor reconegut de la inversió no pot superar el 25% del valor estimat que va ser presentat amb la sol·licitud de singularitat.
- **Valor d'Inversió reconegut d'una instal·lació posada en servei abans de l'any n-2:**
 - **Per a les inversions no singulars** el valor d'inversió brut es calcula a valor de reposició, i prenent com a valor unitari d'inversió el corresponent a l'any n-2.
 - **Per a inversions singulars** el valor d'inversió és el valor auditat de la inversió, sempre que no superi 25% del valor estimat indicat a la sol·licitud de singularitat.

3.6. Plans d'Inversió i autorització del volum d'inversió

- Per primer cop s'incorporen mecanismes per a alinear el nivel d'inversió anual a la cojuntura del cicle econòmic i al principi de sostenibilitat econòmica del Sistema Elèctric.
 - El valor de la inversió anual a càrrec del Sistema Elèctric no podrà superar el 0,06% del PIB espanyol previst pel Ministeri d'Economia i Competitivat per l'any n.
 - Si bé es preveu la possibilitat d'una revisió excepcional del valor màxim d'inversió a retribuir davant fets sobrevinguts que afectin l'eficiència, garantia o seguretat:
 - Creixements anuals de la demanda durant més de 3 anys consecutius superiors en un 100% a la prevista a la planificació.
 - Decreixements anuals de la demanda durant més de 2 anys consecutius superiors en un 50% als previstos a la planificació.
 - Creixement elevats en el preu del mercat imputables a restriccions ocasionades per la xarxa de transport.
 - Reforçament o noves instal·lacions amb l'objectiu d'augmentar la utilització de les interconnexions internacionals.
- La transportista elaborarà un pla d'inversió anual, el valor del qual no podrà superar la seva participació en la retribució aprovada dins de la Planificació Elèctrica de l'any anterior.

3.6. Plans d'Inversió i autorització del volum d'inversió

- **Procediment per a la determinació de la quantia del Pla anual, als efectes de retribució a càrrec del Sistema Elèctric:**
 - Abans de maig el transportista remet al MINETUR el Pla anual d'Inversió i el Pla plurianual amb un horitzó fins a $n+3$.
 - Abans d'octubre el MINETUR resol sobre la quantia màxima del Pla anual d'inversió, vinculada a la retribució que podrà ser reconeguda l'any $n+2$.
 - Abans de novembre la transportista remet el seu pla anual d'inversió definitiu per l'any n , que s'ha d'ajustar al volum aprovat pel MINETUR.
- **Valoració del volum d'inversió associat al Pla d'Inversió:**
 - Per a la valoració dels actius no singulars s'utilitza els valors unitaris de referència que s'establirà a l'Ordre Ministerial.
 - Per a la valoració dels actius singulars s'utilitza els valors recollits en el projecte d'execució.
 - Del volum d'inversió total es descompta:
 - » Ajuts i subvencions
 - » Actius finançats o cedits per tercers.

3.7. Control de l'execució dels plans d'inversió

- La transportista ha de lliurar un informe en el qual s'acrediti el grau de compliment de l'execució del pla d'inversió de l'any anterior i justifiqui les desviacions o incompliments.
- Per primer cop, **s'estableix un sistema de penalitzacions davant de determinats incompliments en l'execució del Pla d'Inversions.**
 - Si els volums d'inversió executats els anys n-2 i n-3 són inferiors en un 15% als aprovats pel MINETUR, aleshores:
 - El MINETUR reduirà en un 15% la quantia d'inversió màxima aprovada en el Pla d'inversió de l'any n.
 - Si el volum executat l'any n-2 supera el volum aprovat en un 15% o més, llavors:
 - La retribució meritada per aquest excés es minorarà en un 25%.
 - El volum d'inversió aprovat pel MINETUR per a l'any n +1 es minorarà en 1,25 vegades l'excés de volum.
 - Si el volum d'inversió executats els anys n-2 i n-3 supera els màxims aprovats pel MINETUR, aleshores:
 - No es meritara cap retribució per l'excés d'inversió.
 - El volum d'inversió aprovat pel MINETUR per a l'any n+1 es minorarà en 1,25 vegades l'excés de volum.

3.8. Establiment de Valors Unitaris

- Es continuen publicant mitjançant Ordre Ministerial.
- Els valors unitaris d'inversió, d'operació i de manteniment de referència continuent establint-se d'acord amb els valors mitjans representatius del cost de les infraestructures, el disseny tècnic i condicions operatives de les quals s'adaptin als estàndards utilitzats en el sistema elèctric.
- A partir d'ara, els valors unitaris de referència no incorporaran costos financers, ni altres costos no vinculats directament a l'activitat de transport d'energia elèctrica.
 - Fins ara, dins dels valors unitaris com a mínim s'incorporaven els interessos financers intercalaris generats durant la construcció i posada en servei de les instal·lacions dins del valor de l'actiu.

3.9. Actualització de Valors Unitaris

- Es modifiquen els mètodes d'actualització dels valors unitaris tan d'inversió com els d'operació i manteniment:
 - El pes del factor treball i de la resta de factors de producció dins dels mètodes d'actualització passa a ser variable.
 - Fins ara en el mètode d'actualització dels valors unitaris d'inversió s'aplicava una participació del factor treball fixe de 0,60 s/base 1.
 - Fins ara en el mètode d'actualització dels valors unitaris d'operació i de manteniment s'aplica una participació del factor treball fixe de 0,85 s/base 1.
 - L'IPC (a impostos constants sense aliments no elaborats ni productes energètics) i l'IPI emprats són el valor menor entre la variació interanual de preus a Espanya i la variació anual harmonitzada de la UE.
 - Fins ara s'aplicaven les variacions interanuals de preus a Espanya.
 - El pes dels factors d'eficiència dins dels mètodes d'actualització passa a ser també variable.
 - Fins ara s'aplicava un factor d'eficiència per augment de productivitat esperat pel factor treball de 100 punt bàsics.
 - Fins ara s'aplicava un factor d'eficiència per augment de productivitat esperat dels altres factors de producció de 50 punts bàsics.

3.10. Integració d'instal·lacions a la xarxa de transport

- Les línies d'evacuació, de generació o escomeses, que discorren paral·lelament a instal·lacions incloses dins de la planificació de la xarxa de transport, **poden ser incorporades a la xarxa de transport sempre que comportin un benefici econòmic per al sistema elèctric.**
- La transportista ha de presentar la sol·licitud davant la Direcció General de Política Energètica i Mines, acompanyada de:
 - L'acord entre ambdues parts per transmetre de la titularitat.
 - Les autoritzacions administratives i APS de la instal·lació a transferir.
 - Auditoria de la instal·lació a integrar, que reculli:
 - Els costos d'inversió i els proporcionals al tram de la instal·lació a transferir.
 - Els anys transcorreguts des de la posada en servei.
 - Els costos d'adequació.
 - L'estalvi anual respecte a la construcció de la instal·lació planificada.
- Resol la Direcció General de Política Energètica i Mines, previ informe de la Comissió Nacional dels Mercats i Competència (CNMC).

3.10. Integració d'instal·lacions a la xarxa de transport

- La CNMC elaborarà un informe on recollirà:
 - La proposta de vida útil residual de la instal·lació.
 - La proposta de valor d'inversió a reconèixer pel Sistema Elèctric (en cap cas podrà superar el valor net d'inversió).
 - Una anàlisi cost-benefici.
- A efectes retributius:
 - El valor d'inversió reconegut serà el proposat a l'informe de la CNMC.
 - La data de transmissió de la titularitat serà l'equivalent a la de posada en servei, de manera que la instal·lació començarà a meritjar retribució l'1 de gener de l' any n+2.
- Finalment, la data de transmissió s'ha de comunicar a la Direcció General de Política Energètica i Mines i a la CNMC.

3.11. Incentiu de disponibilitat

- A la transportista se li aplicarà una bonificació o penalització en concepte d'incentiu a la disponibilitat que afecta al conjunt d'instal·lacions de transport de les que n'és titular, i que **està associat al grau d'acompliment dels objectius establerts per a l'any n-2.**
- A partir d'ara, el càlcul de la disponibilitat es farà per famílies d'instal·lacions que per la seva funció i per les seves característiques tenen unes taxes de fallides similar i un tractament homogeni a efectes retributius.
- L'índex ponderat de disponibilitat global de la transportista es determina a partir de l'índex de disponibilitat de cada família ponderada pel pes de cadescuna de les famílies en la formació del cost d'operació i manteniment.
- L'incentiu a la disponibilitat a percebre l'any n podrà oscil·lar entre una bonificació de 1,5% i una penalització del 2%, de la seva retribució anual per operació i manteniment.
 - En el Reial decret 325/2008 la intensitat de l'incentiu abastava entre $\pm 2\%$ dels ingressos anuals de la transportista en concepte de retribució dels costos d'inversió.

PROPOSTA DE REIAL DECRET DE RETRIBUCIÓ DE L'ACTIVITAT DE TRANSPORT

Gràcies per la vostra atenció

